

03 Hristiyanlığın İlk Yüzyıllarındaki Zulüm

İsa, kendi takipçilerinin yani Hristiyanların, bu dünyanın politika başı olacaklarını hiç söylemedi. İsa hiçbir politika hareketini başlatmadı. Hristiyanlığın büyüyerek dünyanın hakim dini olacağını da hiç söylemedi. Peki bununla ilgili ne söyledi?

Matta 10:16-22 “İşte, sizi koyunlar gibi kurtların arasına gönderiyorum. Yılan gibi zeki, güvercin gibi saf olun. ¹⁷ İnsanlardan sakının. Çünkü sizi mahkemelere verecek, havralarında kamçılacaklar. ¹⁸ Benden ötürü valilerin, kralların önüne çıkarılacak, böylece onlara ve uluslara tanıklık edeceksiniz. ¹⁹ Sizleri mahkemeye verdiklerinde, neyi nasıl söyleyeceğinizi düşünerek kaygılanmayın. Ne söyleyeceğiniz o anda size bildirilecek. ²⁰ Çünkü konuşan siz değil, aracılığınızla konuşan Babanız'ın Ruhu olacak. ²¹ Kardeş kardeşi, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babaya başkaldırıp onları öldürecek. ²² Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır.”

Matta 24:9 “O zaman sizi sıkıntıya sokacak, öldürecekler. Benim adımdan ötürü bütün uluslar sizden nefret edecek.”

Matta 24:21-22 Çünkü o günlerde öyle korkunç bir sıkıntı olacak ki, dünyanın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, bundan sonra da olmayacaktır. ²² O günler kısaltılmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama seçilmiş olanlar uğruna o günler kısaltılacak.

Bu ayetler bize Hristiyanlığın rağbet göreceğini ima ediyorlar mı? Hayır. Bunun yerine, kapkara bir tablo çiziyorlar.

Kim Hristiyanlara zulmedecekti? Evet, Hristiyanlar Yahudiler tarafından zulmedildiler. Ancak bu baskılar görelî olarak uzun sürmedi ve genelde Roma'nın göz yummasıyla oldu. Hristiyanlık ortaya çıkınca putperestlik onu büyük bir tehdit olarak gördü ve bastırmak için kılıcını kınından çekti.

İsa'ya karşı ilk suikast teşebbüsü, Yahudilerden gelmedi, Roma'dan geldi. İsa hâlâ bebekken Kral Hirodes O'nu öldürmeye çalışmıştı.

Matta 2:13 Yıldızbilimciler gittikten sonra Rab'bin bir meleği Yusuf'a rüyada görünerek, “Kalk!” dedi, “Çocukla annesini al, Mısır'a kaç. Ben sana haber verinceye dek orada kal. Çünkü Hirodes öldürmek için çocuğu aratacak.”

Matta 2:16 Hirodes, yıldızbilimciler tarafından aldatıldığını anlayınca çok öfkeleni. Onlardan öğrendiği vakti göz önüne alarak Beytlehem ve bütün yöresinde bulunan iki ve iki yaşından küçük erkek çocukların hepsini öldürttü.

İsa'yı katletmeye çalışan Hirodes, Roma kralıydı. Bu korkunç olay, daha detaylı bir biçimde, simgelerle, Vahiy kitapçığında resmediliyor.

Vahiy 12:1-6 Gökte olağanüstü bir belirti, güneşe sarınmış bir kadın görüldü. Ay ayaklarının altındaydı, başında on iki yıldızdan oluşan bir taç vardı. ² Kadın gebeydi. Doğum sancıları içinde kıvrıyor, feryat ediyordu. ³ Ardından gökte başka bir belirti görüldü: Yedi başlı, on boynuzlu, kızıl renkli büyük bir ejderhaydı bu. Yedi başında yedi taç vardı. ⁴ Kuyruğuyla gökteki yıldızların üçte birini sürükleyip yeryüzüne attı. Sonra doğum yapmak üzere olan kadının önünde durdu; kadın doğurur doğurmaz ejderha çocuğu yutacaktı. ⁵ Kadın bir oğul, bütün ulusları demir çomakla güdecek bir erkek çocuk doğurdu. Çocuk hemen

alınıp Tanrı'ya, Tanrı'nın tahtına götürüldü. ⁶ Kadınsa çöle kaçtı. Orada bin iki yüz altmış gün beslenmesi için Tanrı tarafından hazırlanmış bir yeri vardı.

Çocuk kimdir? Kim bütün ulusları demir çomakla güdecek? Kim Tanrı'ya, tahtına götürüldü? Evet İsa Mesih. Kadın kimdir? Bazı insanlar. Meryem Ana diyecek. Ancak daha kapsamlı bir yorum verebiliriz. Kutsal Yazılar'da Allah'ın halkı, Eski Ahit'te Allah'ın, Yeni Ahit'te ise Mesih'in gelini olarak gösteriliyor.

2. Korintliler 11:2 Sizler için tanrısal bir kıskançlık duyuyorum. Çünkü sizleri el değmemiş kız gibi tek ere, Mesih'e sunmak üzere nişanladım.

Tanrı'nın halkı, Mesih'in gelini, yani bir kadın olarak görünüyor. Vahiy'deki ayetlere dönelim. Vahiy'deki bayanın ayaklarının altında bir ay var. Ayın kendi ışığı yoktur. Ay, sadece güneşin ışığını yansıtır. Eski Ahit'te, İsa'ya işaret eden kurban sistemi ve önbildiren paygamberlikler yer alıyor. Eski Ahit, sadece İsa'nın ışığını yansıtıyor. İsa, dünyanın kurtarıcısıdır. İsa, dünyanın ışığıdır. Bkz. Yuhanna 9:5. Vahiy'deki bayan, güneşe sarınmıştır. Bu, İsa'nın dönemine, müjde çağına işaret ediyor. O yüzden Vahiy'deki kadın, genelde, Meryem Ana'nın da bir parçası olduğu Tanrı'nın halkını temsil ediyor.

Şimdi, kim doğan çocuğu yutmaya çalışıyor? Evet, ejderha O'nu yutmaya çalışıyor. Ejderha kim?

Vahiy 12:9 Büyük ejderha -İblis ya da Şeytan denen, bütün dünyayı saptıran o eski yılan-melekleriyle birlikte yeryüzüne atıldı.

Kim İsa'yı öldürmeye çalışıyor? Ejderha, yani Şeytan. Ancak Şeytan'ın aracısı kimdir? Roma Kralı Hirodes. Burada bir Kutsal Kitap yorumu ilkesini görüyoruz. Şeytan ve aracısı, aynı bir kişi gibi gözüküyor. Farkı yok. Sonraki çalışmalarda bu ilke çok önemli olacak çünkü dünyadaki kapris dolu, anlamsız görünen korkunç katliamlar, savaşlar ve başka olayların arkasında Şeytan var. Tamam, ama neden? Şeytan bunları hangi amaçla yapıyor? Bunu göreceğiz. Şeytan'ın başlıca araçlarını da göreceğiz.

Kim İsa'yı çarmıha gerdi? Putperest Roma. Evet büyük sorumluluğu Yahudiler taşıdı. Çünkü Yahudiler İsa'yı tutukladılar ve O'nu öldürülmesi için Pilatus'a teslim ettiler. Ancak Pilatus Roma valisiydi. İstefanos taşlandığı zaman, Yahudilerin yüksek mahkemesi olan Sanhedrin'in idam etme hakkı yoktu. İsrail işgal altındaydı. Sadece Roma'nın idam etme hakkı vardı. Saul İsa'nın takipçilerini hapse atırıp idam ettirdiği zaman Roma İmparatorluğunda hiç hakkı yoktu. Olaylar nasıl oldu o zaman? Roma, tüm bu olanlara göz yumuyordu. Kral Hirodes, İsa'yı çocukken öldürmeye çalışan Hirodes değil, başka bir Hirodes, Yakup'u öldürdü. Putperest Roma, Hristiyanlığa zulmediyordu.

Buna rağmen Hristiyanlık yayıldı ve baskı ve zulüm de bunu takip etti. Pavlus birçok kere Roma kentlerinde tutuklandı. Efes'te put yapanlar, müjde yüzünden çok para kaybettikleri için, tiyatrodaki büyük kalabalık olarak toplanıp Pavlus'a karşı geldi. Pavlus'un oradan kaçması gerekiyordu. Yıllar sonra Yahudiler Pavlus'u öldürmeye çalıştığı zaman, Pavlus tekrar Roma'nın eline düştü. Yahudiler Pavlus'u önce vali Feliks'in sonra vali Festus'un sonra Kral Agrippa'nın önünde suçlamışlardı. Sonunda (Pavlus) İmparator Nero'ya gönderildi.

Pavlus Roma'da tutukluysen insanlar ile konuşup mektuplar yazabiliyordu. Nero'nun evinden bazıları müjdeyi duyup İsa'ya iman ettiler.

Filipililer 4:22 Bütün kutsallar, özellikle Sezar'ın ev halkından olanlar size selam ederler.

Ancak İmparator Nero, Hristiyanlığın yayılmasını, hele kendi evine gelmesini hiç sevmedi. M.S. 64 yılında 18-19 Temmuz arasında Roma'da büyük bir yangın çıktı. Zaman neredeyse Roma'nın yarısı yandı. İmparator, yangından hemen sonra tanrılarına sunular sunarak büyük törenler ve ziyafetler kurdu. Putperest Tacitus adında bir tarihçi şöyle yazdı:

Bütün insani çabalar, imparatorun cömert bağışları, tanrılarına sunulan bütün adaklara rağmen, yangının buyrulduğu söylentisi bastırılmadı. Bu rivayeti gidermek için Nero, bütün suçu, halk tarafından Hristiyan diye adlandırılan, yaptıkları menfur şeylerden dolayı nefret edilen grubun üstüne atarak, onlara son derece zalim işkenceler çekirdi. İsmi kendisinden gelen Christus'a [Mesih kelimesi Latince Christus demek. Türkçede biz Hristus yazardık], Sezar Tiberius'un hükümdarlık döneminde valilerimizden biri olan Pontius Pilatus tarafından en yüksek ceza çektirildi böylece çok sinsi batıl inanç bir süre için durdurulduğu halde sadece kötülüğün kaynaklandığı Yahudiye'de tekrar ortaya çıkmakla kalmadı, dünyanın her tarafından gelen her iğrenç ve utanç verici şeyin toplandığı ve popüler olduğu Roma'da bile patlak verdi. Buna göre ilk olarak itiraf edenler tutuklandı, [herhalde itiraflar işkence altında alındı] onların verdikleri bilgiye göre büyük bir kalabalık mahkum edildi: yangın çıkardıkları için değil, insanlıktan nefret ettikleri için. Ölümüne her türlü alay eklendi. Hayvanların derilerini üstlerine koyulduktan sonra köpekler tarafından yırtıldılar, haçlara çivilerle çakıldılar, akşamlarda güneş battıktan sonra ışık sağlamak için yakıldılar.

Olay (Hristiyanları öldürmek) için, Nero kendi bahçelerini sundu ve kendisi arabacı kisvesinde halk arasına kaynaşıyor veya bir araba üzerinde sirkte gösteri yapıyordu. Böylece aşırı derecede ve örnek cezayı hak eden suçlular için bile bir merhamet duygusu uyandı, çünkü insanlar, kamuoyunun iyiliği için değil, bir adamın zalimliğini tatmin etmek için mahvoluyorlardı.

Tahtı miras olarak hakeden üvey kardeşini tahta çıkabilmek için, sonra da kendi annesini, karısını, öldüren Nero, binlerce Hristiyanı, yalanlar ve sahte tanıklıklar üzerine, zalimce öldürttü.

Nero'yla başlayan büyük zulümler yüzyıllar boyunca değişen yoğunlukla devam etti. İncil'de zulme tanıklık eden şu gibi ayetler kaydedildi:

1. Korintliler 4:12 Kendi ellerimizle çalışıp emek veriyoruz. Bize sövenlere iyilik diliyoruz, zulmedilince sabrediyoruz.

2. Selanikliler 1:4 Bu nedenle bizler, katlandığımız bütün zulüm ve sıkıntılar karşısındaki sabır ve imanınızdan ötürü Tanrı'nın kiliseleri arasında sizinle övünüyoruz.

Vahiy 1:9 İsa'ya ait biri olarak sıkıntıda, tanrısal egemenlikte ve sabırda ortağınız ve kardeşiniz olan ben Yuhanna, Tanrı'nın sözü ve İsa'ya tanıklık uğruna Patmos denilen adada bulunuyordum.

Evet, Roma, Elçi Yuhanna'yı tutuklu olarak Patmos adasına sürgün etti. Genelde tarihçiler Hristiyanlara karşı on büyük baskı dönemini tespit ettiler. Yuhanna, İmparator Domitian'ın 90-96 yıllarında arasında yaptığı zulüm süresinde Patmos'a gönderildi. Putperest Roma'nın on büyük zulüm dönemi şöyledir:

10 büyük baskı

Nero 64

Domitian 90-96

Trajan 98-117

Hadrian 117-138

Marcus Aurelius 161-181

Septimus Severus 201-211

Trakyalı Maximus 235-251

Decius 249-251

Valerian 257-260

Diocletian 303-311

Zulüm, burada, İzmir'de de yaşandı. Polycarp adında bir din lideri vardı. Şehit düştüğü zamanı tam bilinmiyor ancak 155-177 arasında olduğu anlaşılıyor. Eşzamanda yazıldığı düşünülen bir yazıya göre Germanicus adında bir adam stadyumda hayvanlara atıldığı zaman kalabalık, "Ateistler batsınlar!" diye

bağışmıştı. Hristiyanlar Roma'nın putlarına tapınmadıkları için onların ateist olduğu düşünülüyordu. Kalabalık "Polycarp da tutuklansın!" diye bağışmaya devam etmişti. Polycarp, Germanicus'un şehit düştüğünü duyduğu zaman kaçmak istemedi ama arkadaşları onu ikna etti. Polycarp, birkaç gün sonra tutuklanıp stadyuma götürüldü. Roma vali ona, "Kendi yaşına saygı göster, Sezar'ın iyiliği için yemin et. Tövbe et ve 'Ateistler batsınlar!' de. "Mesih'i inkar et ve serbest bırakılacaksın" dedi. Polycarp ona, "86 yıldır ben O'na kulluk ediyorum, bana kötülük etmedi. Kralım ve Kurtarıcıma nasıl küfredebilirim ki?" dedi. Stadyumda Polycarp'ı yakmaya çalıştılar ama ateşler bir türlü yetmedi. Bıçakla öldürülüp sonra cesedi yakıldı. Polycarp, İzmir'in 12. Şehidiymiş.

303 yılında Roma İmparatorluğu'nun Hristiyanlara yönelik son ve en büyük zulmü başladı. Vikipedi'de şöyle bir alıntı aldım:

Hristiyan kaynaklarına göre Diocletianus'a hükümdarlığının ilk yıllarında Galerius zulmün kışkırtıcısıydı. Ancak Diocletianus da zulüm politikalarını aynı şevkle benimsedi. 299-300 yıllarında tanrılara verilen bir kurbanın, uygun kehaneti çıkarmamasının sorumlusu olarak Hristiyanların varlığı gösterildi. Diokletian tüm Hristiyan devlet memurlarının ve askerlerinin kurbanlarda yer almalarını aksi takdirde konumları kaybedeceklerini söyledi. Bir süre sonra Didim'deki Apollon'dan bir kehanet Hristiyanların sindirilmesi şeklinde yorumlandı.

24 Şubat 303'de Diocletianus'un Hristiyanlara karşı ilk fermanı yayımlandı. Buna göre imparatorluk içindeki Hristiyan kitapları ve ibadet yerleri yokedilecekti. Ayrıca Hristiyanların ibadet için bir araya gelmeleri de yasaklanıyordu. Diocletianus'un Nicomedia'daki sarayındaki yangın ve Anadolu'daki ayaklanmalardan sonra imparator Hristiyanlara yönelik daha sert yaptırımlara başvurdu ve tüm piskopos ve rahiplerin tutuklanmasını emretti. Bunlar Hristiyanlıktan vazgeçmenin bir işareti olarak görülen kurban vermeyi kabul ettikleri takdirde serbest bırakılıyorlardı. Bu zulüm dalgası en sert biçimde imparatorluğun doğu eyaletlerinde uygulanıyordu ve 313 yılına kadar sürdü. Bu tarihte Konstantin ve Licinius tarafından Milano Fermanı yayımlandı.

Bir tahmine göre bu dönemde 3.000-3.500 kadar Hristiyan öldürülmüştü. Diğer birçokları da işkence görmüş ve hapse atılmışlardı. Zulmün Hristiyanlar üzerindeki etkisi o kadar büyük olmuştur ki İskenderiye kilisesi Diocletianus'un hükümdarlığının başlangıcını Şehitler Dönemi'nin başlangıcı olarak kullanmışlardır. Zulmün bir başka sonucu da Dalmaçyalı Marinus adında birinin Titano dağına kaçması ve ileride San Marino cumhuriyeti olacak ülkeyi kurmasıdır.

Kaç kişinin öldürüldüğünü kimse bilemez. Bazı tahminler okuduğumuz makalede olandan daha yüksektir. İsa'nın sözleri bire bir gerçekleşti. Fakat İmparator Konstantin'in Hristiyanlığa sözde ihtidasiyla, bir yandan Hristiyanlık rahat ve hakim döneme geldi deyebiliriz. Ancak gelecek sefer göreceğimiz gibi, aslında gerçek Hristiyanlık, Kutsal Kitap'ın işaret ettiği en korkunç zulüm dönemine girmek üzereydi.

Gök ve yer ortadan kalkacak ama İsa'nın sözleri asla ortadan kalkmayacak. İsa dediki "Benim adımdan ötürü bütün uluslar sizden nefret edecek." O'nun takipçileri zulmedeceklerdi ve zulmedecekler. Siz hazır mısınız? Şeytan'ın İsa'ya doğru nefreti henüz bitmedi ve ölene kadar bitmeyecek. Şeytan bizzat Gökte oturan İsa'ya dokunamaz o yüzden İsa'nın sevdiği takipçileri zulmediyor. Şeytan'ın araçları bireyler olabilir, devlet olabilir fark etmez. Nefretle dolu insanlar Şeytan'ın elindedir.

Zulme karşı nasıl hazırlanabilirsiniz? Hazırlık, ruhsal hazırlıktır.

Matta 10:28 Bedeni öldüren, ama canı öldüremeyenlerden korkmayın. Canı da bedeni de cehennemde mahvedebilen Tanrı'dan korkun.

Bir ayet daha paylaşacağım sizinle. Elçi Yuhanna'nın sürgün edildiği Patmos adasındayken yazdığı İzmir'deki mesajından geliyor. Bakın, kim imanlıları hapse atacaktı?

Vahiy 2:10 Çekmek üzere olduğun sıkıntılardan korkma! Bak, denenesiniz diye İblis içinizden bazılarını yakında zindana atacak. On gün sıkıntı çekeceksiniz. Ölüm pahasına da olsa sadık kal, sana yaşam tacını vereceğim.

İnsanları hapse atan İblis'in aracı olacak. Polycarp'ın zamanında putperest Roma'ydı. Bugünlerde bir başka olabilir. Fark etmez. Sizin işiniz sadık kalmak. Kararlı olun. Kendi gücüne değil, İsa'nın gücüne dayanın.